

HØGSKOLEN I HARSTAD

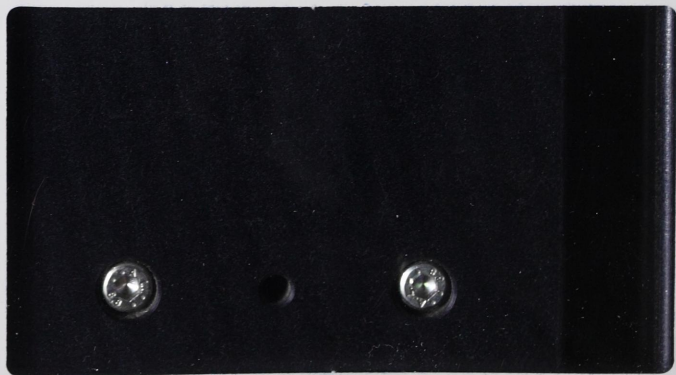
Skriftserie

**Fra lærerstyrt pensum til studentvalgte
kunnskapskilder**

*Å lære informasjonskompetanse gjennom
problembasert læring*

Tor J Schjelde

Høgskolen i Harstad Harstad
Skriftserien 2007/05 University College

Fra lærerstyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder

Å lære informasjonskompetanse gjennom problembasert læring

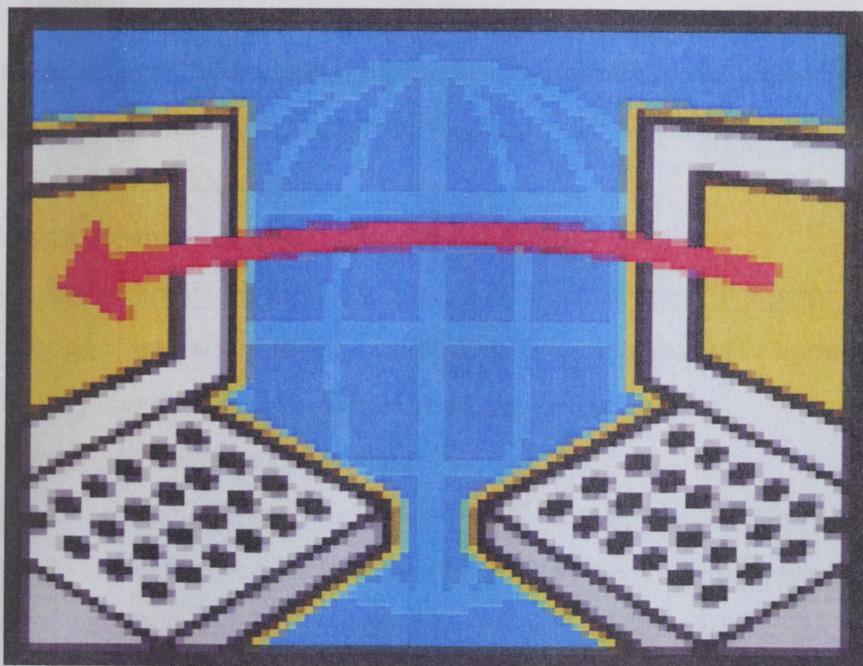
Tor J Schjelde

Høgskolen i Harstad Harstad
Skriftserien 2007/05 University College

Tittel/Title		Nummer/Number
Fra lærerstyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder. Å lære informasjonskompetanse gjennom problembasert læring.		2007/05
		Sider/Pages
		23 sider
Forfatter/Author		
Tor J. Schjelde		
Institutt/Department	Prosjekt/Project	
Inst. for Helse- og sosialfag - Seksjon for vernepleierutdanning		
Sammendrag/Abstract		
<p>I utviklingsprosjektet "Fra lærestyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder", ønsket forfatteren bak rapporten å integrere informasjonskompetanse i et problembasert undervisning, og ville undersøke hvordan studentene anvender informasjonskompetanse i sitt studiearbeid i første studieår.</p> <p>Ved å integrere informasjonskompetansen lærer studentene å identifisere sine informasjonsbehov, vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon, kritisk vurdere og velger ut denne informasjonen, bearbeide den og gjøre den til sin egen, bruke den på etisk forsvarlig måte, og kan presentere den ved hjelp av ulike medier. Dette er ikke noe de kan lære på et todagers kurs, men er kunnskaper, ferdigheter og holdninger som må integreres i studentenes læringsaktiviteter. Det å bringe temaer, som dekker begrepet informasjonskompetanse, opp til dialog mellom studenter og mellom studenter og lærere/veiledere, vil være med å skape dialoger om studentenes læring - dialoger som bevisstgjør både studenter og lærere om hva som kjennetegner kvalitativ god læring.</p> <p>Forfatteren mener at informasjonskompetansen er viktig i møte med dagens og morgendagens arbeidsliv. Den skal også ruste kandidatene til å være i en livslang læring, der undring og søking er sentrale momenter og målet ikke er å finne det endelige svar, men å finne gode tilpasninger som vil komme kunder og brukere til gode.</p>		
Stikkord/ Key Words	Informasjonskompetanse, problembasert læring	
ISBN	82-453-0216-3	ISSN
		0807-2698

Fra lærerstyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder.

Å lære informasjonskompetanse gjennom problembasert læring.

AV: Tor J. Schjelde
høgskolelektor i psykologi

Forord

Bakgrunnen for dette utviklingsprosjektet var et ønske om å knytte tettere sammen bibliotekjenesten, og fagseksjoner ved Høgskolen i Harstad. Fokuset i samarbeidet er å utvikle studentenes informasjonskompetanse parallelt med progresjon i studiet.

Utdanninger som var med:

1. Grunnutdanning: barnevernspedagog

(<http://www.hih.no/studietilbud/grunnutdanning/barnevern.asp>). Studentene er delt i seks basisgrupper som skifter underveis i studiet. Studiet er lagt opp etter PBL-metoden (problembasert læring)

2. Deler av grunnutdanninga: handel, service og logistikk.

(http://www.hih.no/studietilbud/grunnutdanning/handel_service_logistikk.asp).

Studentene har hatt innføring i informasjonssøking første skoleår. De har eget klasserom ved siden av biblioteket og studiet er lagt opp etter PBL-metoden.

Klasserommet inneholder også kontor for fagansatt, som dermed er lett tilgjengelig.

Det er ca 25 studenter i klassen.

3. Videreutdanningene: Anestesi-, intensiv- og operasjonsykepleie

(http://www.hih.no/studietilbud/videreutdanning/anestesi_intensiv_operasjonsykepleie.asp). Studentene har hatt innføring i informasjonssøking. Studiet er lagt opp som ukesamlinger i løpet av skoleåret. Det er 10 studenter i klassen.

4. Videreutdanning: Advanced marketing

http://www.hih.no/studietilbud/videreutdanning/advanced_marketing.asp Klassen består av ca 25 studenter hvor 15-16 er rekruttert blant tidligere studenter og 10-12 er nye studenter, hovedsakelig utenlandske. Undervisningen foregår på engelsk og studentene jobber mye i grupper.

Denne rapporten omhandler grunnutdanningen barnevernspedagog.

Jeg vil takke studentene ved barnevernspedagogutdanninga, bibliotekarene Unni Vonka, Frid Aag, seksjonsleder for barnevernspedagogutdanningen Aina Kane for et godt samarbeid.

Harstad, 24. mai 2007.

Tor J. Schjelde

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.0	Innledning	4
2.0	Informasjonssamfunnet og kunnskapssamfunnet	5
3.0	Informasjonskompetanse	7
3.1	Begrepets utbredelse	7
3.2	Ulike definisjoner på informasjonskompetanse	8
3.3	Ulike måter å forstå informasjonskompetanse	9
3.4	Studenten som: faktafinnere, velgere eller utforskere?	10
3.5	Informasjonskompetanse – et problematisk begrep?	11
4.0	Å integrere informasjonskompetanse i høyere utdanning	11
4.1	Problembasert læring (PBL) og informasjonskompetanse	12
4.2	Internasjonal forskning om integrasjon av informasjonskompetanse i problembasert undervisning.	13
5.0	Metode	14
5.1	Deltakere	14
5.2	Prosessnotat	15
6.0	Problemstilling	15
7.0	Undervisningstiltaket	16
8.0	Resultater og analyse av prosessnotatene: ”Prosess i kildesøking”.	17
9.0	Diskusjon og konklusjon	20
9.1	Lærestyrt pensum eller valgfrie kunnskapskilder?	20
	Referanser	22

1.0 Innledning

Dagens studenter har tilgang på mange informasjonskilder. Hovedkildene til studentene er pensumbøkene. I tillegg har universitetene og høgskolene biblioteker med trykte og elektroniske kilder, dette er bøker, tidsskrifter og faglige artikler. Studentene har også tilgang på Internett, dette gir dem tilgang til verdensveven.¹ Totalt gir dette studentene en stor informasjonstilgang.

Figur 1: "Den informerte studenten"

Ved universitetene og høgskolene ser vi at studiene har ett større fokus på studentenes læring. Dette er en nasjonal og internasjonal trend (Pettersen, 2005). Nye læringssituasjoner blir utprøvd, og det vektlegges læringssituasjoner som tilrettelegges for en aktiv studentrolle. Studentene skal ikke bare utdanne seg faglig, men de skal også lære å lære, som er å betrakte som en egen type kompetanse, utenom selve faget. Denne kompetansen blir mer og mer relevant, og ansees som en nødvendighet i møte med et informasjonssamfunn i stadige endringer. For å ruste studentene til å mestre informasjonssamfunnet er det viktig å gi studentene reelle læringsoppgaver. Læringsoppgaver som vi anser som reell er å finne, administrere, kritisk vurdere, bruke og evaluere informasjon, dette kalles *informasjonskompetanse*. I dag kan det tyde på at studentene får en begrenset erfaring i dette, oftest avgrenset til prosjektoppgaver og sluttoppgaver i studiet. I utviklingsprosjektet: "Fra lærestyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder", ønsker vi å integrere informasjonskompetanse i et problembasert undervisning, og vi ville undersøke hvordan studentene anvendte informasjonskompetanse i studiearbeid, gjennom første studieår.

¹ Word Wide Web eller www.

2.0 Informasjonssamfunnet og kunnskapssamfunnet

Begrepene informasjonssamfunn og kunnskapssamfunn er metaforer som beskriver dagens samfunn. Professor i sosiologi Ivar Frønes(2002) skriver at kunnskapssamfunnet refererer til et høyteknologisk samfunn, der kunnskap er sentralt i samfunnets maktbaser. Han skriver videre at informasjonssamfunnet er en dimensjon ved kunnskapssamfunnet. Frønes vektlegger betydningen av informasjonsteknologien og dens påvirkning på samfunnet. Lars Qvortrup (2002) beskriver dagens samfunn som det hyperkomplekse samfunn og det er kompleksitetshåndteringen som er dagens hovedutfordring. Skille vil være mellom de som mestrer denne kompleksitetshåndteringen og de som ikke mestrer denne kompleksiteten.

Dagens studenter har tilgang på store informasjonsmengder. For å vise noe av informasjonsmengden som studentene har tilgang til, så gjennomførte vi den 1. mars 2007 søk på ordet sosialpsykologi i bibliotekbasen BIBSYS og fikk 2242 treff. Deretter søkte vi på ordet Social psychology i artikkeldatabasen

På biblioteket

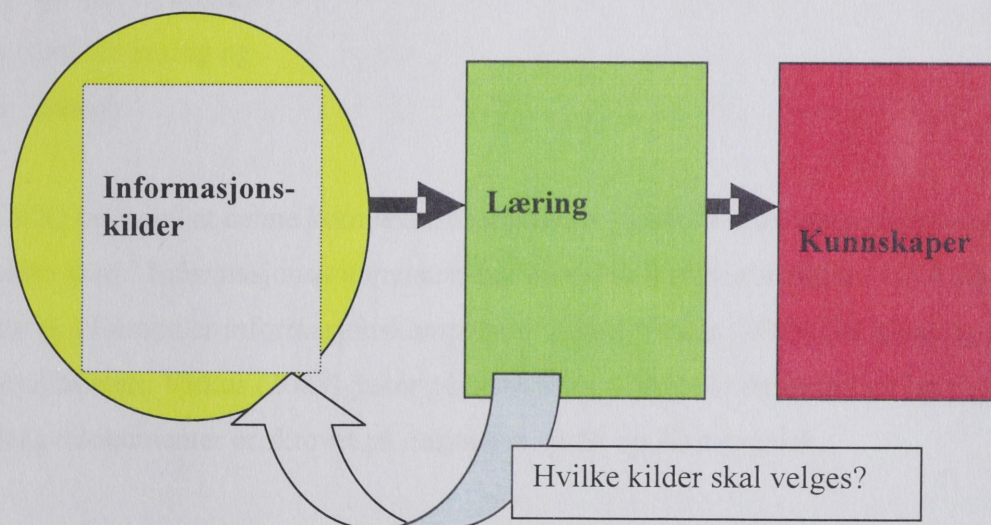
Academic Search Elite og fikk 18 193 treff. Og til slutt gjorde vi et søk på Internett i søkermotoren Google og fikk 29 400 treff. Når vi ser mengden av fagkilder (til sammen nærmere 40 000 treff) som omhandler fagområdet sosialpsykologi, så utgjør dette en informasjonsoverflod. Å ha en totaloversikt over fagfeltet sosialpsykologi er praktisk umulig.

En milepæl for framveksten av informasjonssamfunnet var lanseringen av verdensveven, som oppstod i begynnelsen av 1990 årene. Fra 1995 til 2000 fikk vi en 6-dobling av internettbrukere, både i Norge og i verden. I Norge var halvparten av befolkningen tilknyttet nettet i 2000, dvs. 2,3 millioner (Eriksen, 2001: s.25). På nettet har vi tilgang på store mengder informasjon, eksempelvis så har internettsselskapet

Google utviklet verdens største søkemotor, og har tilgang til over 1,3 milliarder websider.²

Men tilgang på informasjon er ikke tilstrekkelig for å mestre sine studier. Ivar Frønes (2002:s.13) skriver: *"I møte med informasjonsstrømmene blir den sentrale oppgave å skape kunnskap av informasjonen."*

For at informasjon skal bli kunnskap, må vi gjennom læring. Vi får dermed tre sentrale aspekter: informasjonskilder, læring og kunnskap.

En utfordring for dagens studenter og morgendagens yrkesutøvere er å kunne velge ut relevant og pålitelig informasjon.

² Les om dette på selskapsinformasjonen på følgende webside:
http://www.google.com/intl/no_bm/profile.html

3.0 Informasjonskompetanse

Begrepet informasjonskompetanse ble lansert i USA på 1970 tallet (Johnston & Webber, 2000 og Virkus, 2003). Begrepet og fenomenet informasjonskompetanse kan sees i sammenheng med framveksten av informasjonssamfunnet (Bruce, 1997;s.2).

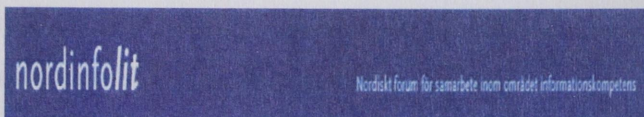
3.1 Begrepets utbredelse

UNESCO har en egen strategi i forhold til informasjonskompetanse og ser på informasjonskompetanse som et nødvendig mestringsområde for å delta i kunnskapssamfunnet.³ UNESCO peker på at informasjonskompetanse gir menneskene mulighet til å skaffe informasjon:

- om sin helse,
- om sitt samfunn,
- om sin læring og
- arbeid.

UNESCO peker på at denne kompetansen må læres gjennom utdanningsprogrammene i de ulike land.⁴ Informasjonskompetanse har en spesiell stor utbredelse i USA og Australia. I Europa er informasjonskompetanse ifølge Virkus (2003) lite kjent og er mer fragmentert. Virkus (2003) peker på at årsaken til dette er de språklige barrierer, og mange dokumenter er skrevet på nasjonens språk og ikke engelsk.

I Norden har vi ett nordisk samarbeid under navnet NordinfoLIT. NordinfoLIT ble etablert i 2001, på initiativ av Nordisk samarbeidsorgan for vitenskaplig informasjon (NORDINFO). NordinfoLIT jobber innenfor fire områder: 1) Nordisk sommerskole i informasjonskompetanse, 2) seminar og kurs om informasjonskompetanse, 3) internasjonal konferanse – Creating Knowledge og 4) Webforum.⁵

I Norge har Norgesuniversitetet,⁶ på oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet, utarbeidet strategi for bruk av digitale læringsressurser i

³ Forkortelsen UNESCO står for United Nation Educational, Scientific and Cultural Organization.

⁴ Les mer om dette på UNESCOs hjemmeside: http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=1627&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

⁵ Se websiden: <http://www.nordinfoLIT.org/>

⁶ Les mer om Norgesuniversitetet på følgende web side: <http://www.norgesuniversitetet.no/>

høgre utdanning for perioden 2005 - 2008. I dette dokumentet foreslås det bl.a. at alle studenter skal ha tilbud om opplæring i informasjonskompetanse innen 2007. Dette strategiforslaget er hovedfokus rettet mot de digitale læringsressurser, og i mindre grad mot integrering av informasjonskompetanse i studieprogrammene ved høyskoler og universitet. Men på tross av denne vinklingen så peker strateginotatet på utfordringen i å bruke bibliotekets digitale kunnskapskilder på en bedre måte, det vil si gjøre de mer tilgjengelig, integreres bedre i det pedagogiske arbeidet, og dermed øke kvaliteten på undervisningen.

3.2 Ulike definisjoner på informasjonskompetanse

De definisjoner som blir presentert nedenfor er konsensus definisjoner utarbeidet av nasjonale bibliotekorganisasjoner. Jeg vil her presentere den amerikanske, den australske og den britiske definisjonen.

Den amerikanske og den australske definisjonen er identiske og har følgende ordlyd:

”....., a person must be able to recognise when information is needed and have the ability to locate, evaluate, and use effectively the needed information.” (American Library Association, 1998 & CAUL, 2004)

Den britiske definisjonen er:

“Information literacy is knowing when and why you need information, where to find it, and how to evaluate, use and communicate it in an ethical manner.” (CILIP, 2004).

Den britiske har med en etisk/holdningsmessig komponent i tillegg til kognitive kunnskaper og søkerferdighet.

I vårt prosjekt innebærer informasjonskompetanse at studentene skal definerer sine informasjonsbehov, de skal vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon, de skal kritisk vurdere og velger ut informasjon, de skal bearbeide den og gjøre den til sin egen kunnskap, de skal bruke den på etisk forsvarlig måte og de skal kunne presentere kunnskapen. Informasjonskompetanse får dermed sin logiske oppbygging, fra opplevd behov, via søking og vurdering av kilder, til å bearbeide den og presentere kunnskapen, og kunnskapen skal tilegnes og presenteres på en akademisk ærlig måte.

3.3 Ulike måter å forstå informasjonskompetanse

De definisjonene som er referert er normative definisjoner, dvs. en ønsket situasjon

Professor Christine Bruce

studentene skal være i etter å ha vært igjennom opplæringstiltak som gir studentene kunnskaper, holdninger og ferdigheter i informasjonskompetanse. I boka ”*The Seven Faces of Information Literacy*” beskriver Christine Bruce (1997) syv ulike måter å forstå informasjonskompetanse på.⁷

Disse er:

- 1) Bruk av informasjonsteknologi for å hente og kommunisere informasjon - dette er *informasjonsteknologi forestillingen*, der fokus er rettet mot teknologien.
- 2) Finne informasjon - dette er *informasjonskilde- forestillingen*, der oppmerksomheten er rettet mot selve informasjonskilden.
- 3) Gjennomføre prosesser – dette er *informasjonssøkingssprosess forestillingen*, der informasjonssøkingssprosessen står i fokus.
- 4) Kontrollere informasjon – dette er *informasjonskontroll forestillingen*, der kontroll over informasjonskildene står i fokus.
- 5) Bygge opp personlig kunnskapsbase/kunnskapskilde på nye områder – dette er *kunnskapskonstruksjon forestillingen*. Fokus er nå rette mot å skape egne kunnskapsbaser.
- 6) Jobbe med kunnskap og eget perspektiv slik at personen får innsikt – dette er *kunnskapsutvidelse forestillingen*, der utvidelse av sin kompetanse står i fokus.
- 7) Bruke informasjonen med klokskap til det beste for andre – dette er *klokskap forestillingen*, der man tar høyde for at kunnskapen skal anvendes på en etisk forsvarlig måte.

Disse forestillingene har ulik meningsstruktur. De fire første ser på informasjonskompetanse som en objektiv størrelse som er utenfor personen. De tre siste forestillingene ser på informasjonskompetanse som et intersubjektivt fenomen.

⁷ Respondentene i hennes undersøkelse var universitetsansatte, både lærere, bibliotekarer og fagadministrative ansatte. Hoveddataene består av intervju av 16 personer.

En annen motsetning i forståelsen av informasjonskompetanse er forholdet mellom de med stor grad av informasjonsteknologi fascinasjon til de med stor grad av informasjonsteknologi reservasjon. De ytre styrte forestillinger er særdeles opptatt av teknologien og dens muligheter. Det å ha teknologiske ferdigheter og kunnskaper er her sentrale momenter. Mens i de indre styrte forestillingene er informasjonsteknologi bare en av flere mulige informasjonskilder. De vektlegger kompetansedelen av fenomenet *informasjonskompetanse*, og fra informasjon til kompetanse er en meningsprosess som kan være en krevende mental og emosjonell prosess. Informasjonsteknologi får en perifer rolle, og er nyttig hvis den sparer oss for tid og energi, slik at vi kan bruke vår mentale aktivitet på det sentrale – å få innsikt.

3.4 *Studenten som: faktafinnere, velgere eller utforskere?*

En svensk fenomenografisk⁸ undersøkelse gjennomført av Louise Limberg (1999) blant 25 elever (18 – 19 år gamle), viste at elevene erfarte informasjonssøking og informasjonsbruk på ulike måter. Oppgaven som elevene skulle løse var: Hva er de positive og negative konsekvenser av et svensk EU medlemskap? Denne undersøkelsen skjedde 6 måneder før folkeavstemningen.

Den **ene** gruppa var *faktafinnerne* eller de som prøvde å finne det rette svar på spørsmålet. De vurderte informasjonskilden på en overflatisk måte som status og ekspertise. De brukte også et lavere antall informasjonskilder enn de andre studentene.

Den **andre** gruppen var de som *vurderte informasjonen for å gjøre et valg*. De var opptatt av å finne nok informasjon som hjalp dem i å gjøre et valg. Når informasjonen var sprikende hadde de vansker med å håndtere dette, og løste det ved å ta et standpunkt. Disse brukte et større

Professor Louise Limberg

antall informasjonskilder enn faktafinnerne. Den **tredje** gruppen elever ble karakterisert som *utforskende og analytisk*. De var opptatt av å forstå tema, informasjonssøking og bruk hadde forståelse som formål. Denne gruppa var kritisk til

⁸ Forskningsmetoden ble utviklet i Sverige på 1970- tallet ved institutt for pedagogikk ved universitetet i Göteborg, under ledelse av professor Ference Marton. Metoden brukes til å studere hvordan kunnskap og ferdigheter forandres ettersom individene kommer mer inn i et område. Den studerer elevenes oppfattelse som sådanne, uansett om de er riktige eller feilaktige. (Egiduis, 2000).

kildene og vurderte kildene mot underliggende verdier og motiv. Denne gruppen elever brukte en bredere informasjonssøking.

3.5 Informasjonskompetanse – et problematisk begrep?

Det vi i Norge kaller informasjonskompetanse har fått ulike begreper. Virkus (2003: s.

12) benevner 18 ulike begreper, eksempler på disse er:

'infoliteracy', 'informacy', 'information empowerment', 'information competence', 'information literacy skills', 'information problem solving'. Den finske forskeren Reijo Savolainen foreslår fellesbegrepet "information- related competances" som skal dekke:

- Informasjonskompetanse (information literacy)
- IKT- kompetanse (media competence)
- Bibliotek ferdigheter (library skills) (Virkus, 2003: s. 12).

Professor Sirje Virkus

Men selv om informasjonskompetanse kan oppleves som upresist, så er det godt innarbeidet i det bibliotekmessige fagmiljø. Begrepet viser seg å ha en felles temamessig fokus i et fagmiljø. Virkus (2003: s. 18) konkluderer med følgende:

"The term information literacy might be a useful research construct or umbrella term covering information- related competencies and also a strategic concept or goal – a political, economic and educational one".

4.0 Å integrere informasjonskompetanse i høyere utdanning

Informasjonskompetanse har fått og har ulik tilnærming i den høyere utdanning.

Enkelte institusjoner arrangerer enkeltkurs, enkelte har utviklet Web-baserte verktøy (eksempler er VIKO og Universitetsbiblioteket i Bergen) og enkelte institusjoner har utarbeidet integrerte tilbud.⁹ Ved Høgskolen i Harstad er informasjonskompetanse tradisjonelt blitt presentert som et enkeltkurs i begynnelsen av studiet. Innholdet har vært å gjøre studentene kjent med biblioteket og bibliotekets ressurser. Dette er blitt ansett som en god oppstartsrutine, som skal sette studentene i stand til å begynne å

⁹ Prøv selv på følgende lenker: <http://www.ub.ntnu.no/viko/start.php>. og <http://www.ub.uib.no/felles/IK/index.htm>

studere. Et annet kurs som også skal gjøre studentene i stand til å begynne å studere er kurs i studieteknikk. Generelt så viser det seg at slike enkeltkurs har liten effekt, eller mer presis, de har kun en kortsiktig effekt (Hattie, Biggs & Purdi, 1996). En oppfatning er at slike kurs må integreres i studiene, slik at de ferdigheter, kunnskaper og holdninger som skal læres blir lært i reelle læringssituasjoner.¹⁰ Dette møter også utfordringene med generalisering, det å bruke innlært atferd i nye situasjoner. En antar at det som ble lært på kursene skulle studentene anvende i sitt læringsarbeid. Ved å integrere dette i studiene så øker vi sjansen for at disse ferdighetene, kunnskapene og holdningene blir lært.

4.1 Problembasert læring (PBL) og informasjonskompetanse

En undervisningsmetode som i utgangspunktet ser ut til å passe med informasjonskompetanse, er problembasert læring. PBL har sin opprinnelse fra medisinstudiet ved McMaster University i Canada tidlig på 1970 tallet. Denne undervisningsmetoden brukes ved flere studier ved Høgskolen i Harstad.

Problembasert læring er en studentaktiv undervisningsmetode, der studenten skal løse et problem og der læreren inntar en veilederrolle. Studentene deles inn i grupper og får læringsoppgaver som de skal løse. Oppgavene kan være et bilde, en situasjon, en tekstoppgave og lignende. Læringsoppgaven er en "startmotor" eller "trigger" for læringen (Pettersen, 2005). Gruppen løses igjennom læringsarbeid ved å bruke en problemløsningsmetode, beskrevet som de syv trinn. De syv trinnene (også kalt de syv steg) er som følger:¹¹

Trinn 1: Oppfatning av situasjonen.

Trinn 2: Identifiser og avgrens problemer, eventuelle delproblemer og ulike problemfelt (hovedtemaer).

Trinn 3: Foreslå mulige forklaringer, årsaker, sammenhenger og hypoteser.

Trinn 4: Diskusjon, drøfting og "forhandling" om forklaringer og sammenhenger.

Trinn 5: Formuler behov for videre læring og kunnskapsinnhenting.

Trinn 6: Individuelle studier, innhenting av ny kunnskap.

¹⁰ Etter læringsprinsippet: "learning by doing"

¹¹ For en grundigere gjennomgang av de syv trinnene les Pettersen (2005): s. 160- 164.

Trinn 7: Det andre møtet om oppgaven: sammenfatning, integrering og anvendelse av nyervervet kunnskap.

Ved trinnene 5 - 7 vil informasjonskompetanse være relevant. I trinn 5 skal studentene formulere sine læringsbehov og dermed også sitt informasjonsbehov. På trinn 6 skal de søke og hente inn informasjon som de skal bearbeide til egen kunnskap på en etisk forsvarlig måte. For så å presentere dette i studentgruppa, på trinn syv. På dette trinnet skal studentene også gjøre en kildekritikk.

4.2 Internasjonal forskning om integrasjon av informasjonskompetanse i problembasert undervisning.

Det er noen artikler som viser hvordan utdanningsinstitusjoner kan integrere informasjonskompetanse i problembasert undervisning (Carder, Willingham & Bibb, 2001; Eskola, 2005; Snavely, 2004; Spence, 2004; Schiling, Ginn, Mickelson & Roth, 1995). Eskola (2005) så på forholdet mellom læringsmetoder og informasjonskompetanse. Hun sammenlignet medisinstudenter som hadde en tradisjonell undervisning og medisinstudenter i problembasert undervisning. Hennes konklusjon er:

”..student’s information literacy is developed one hand through active use of information and sources with real information need, on the other hand through an educational context witch offer opportunities to get different viewpoint on issues”.

De andre artiklene (Carder, Willingham & Bibb, 2001; Snavely, 2004; Spence, 2004; Schiling, Ginn, Mickelson & Roth, 1995) beskriver samarbeid mellom bibliotek og lærere i å integrere informasjonskompetanse i problembasert undervisning, men sier ikke noe om effekten av samarbeidet.

5.0 Metode

Vår utviklingsprosjekt intervenserer i eksisterende praksis, med tanke på å forbedre dagens praksis, vi benytter dermed en aksjonsforskningstilnærming til feltet.

Aksjonsforskning skal både komme fram med ny kunnskap og forbedre dagens praksis gjennom aktiv deltakende forsker (Kalleberg, 1992). Kalleberg (1992) skiller mellom "aksjonsforskning" som profesjonell virksomhet og aksjonsforskning for vitenskaplig virksomhet. "Aksjonsforskning" som profesjonell virksomhet, er ikke forskning men er utredning og utviklingsarbeid gjennomført av fagfolk med samfunnsvitenskaplig utdanning, og der målet med virksomheten er å forbedre praksis. Aksjonsforskning som vitenskaplig virksomhet må forholde seg til vitenskaplige krav. Kalleberg (1992) mener at ordet aksjonsforskning bare bør brukes når det dreier seg om vitenskaplig virksomhet. I dette prosjektet gjennomfører vi aksjonsforskning som vitenskaplig virksomhet. Forskeren har deltatt i planleggingsmøter og evalueringsmøter mellom bibliotekansatte og ansatte ved barnevernspedagogutdanninga. Gjennom sin deltakelse har forskeren vært med å påvirke innholdet i prosjektet.

5.1 Deltakere

De som deltok i forskningsstudie var første års studenter ved barnevernspedagogutdanninga. De var 33 studenter. Undervisningen er obligatorisk og ble gjennomført av to bibliotekarer. Undervisningen er benevnt som informasjonskompetanse og det er gjennomført tre undervisningsøkter. Det som ble gjennomgått i undervisningen skulle studentene anvende i sitt pbl- arbeid.

5.2 *Prosessnotat*

Det er studentenes prosessnotater som er datagrunnlaget i dette forskningsprosjektet. Studentene skulle skrive til sammen tre prosessnotat, et til hver pbl (problembasert læring) - oppgave. Prosessnotatet skulle besvare ut fra en momentliste, denne var som følger:

1. Har du søkt i Bibsys eller andre bibliotekataloger (f.eks Harstad bibliotek)?
 2. Hvilke søkeord og søkefelt ble brukt?
 3. Har du brukt artikkeldatabaser, hvorfor/hvorfor ikke?
I tilfelle ja, hvilke søkeord og søkefelt ble brukt?
 4. Hvordan har du brukt pensumlitteraturen/forelesningsnotater i oppgaven?
 5. Har du brukt Internett?
I tilfelle ja, begrunn hvorfor du valgte de nettstedene som er brukt.
 6. Hvorfor valgte du å bruke noe informasjon, og hva/hvorfor ble noe utelatt? (gjelder bøker, artikler, Internett osv.)
 7. Hvis du har hatt kontakt med fagpersonell, på hvilken måte har de bidratt?
 8. Hvordan har du bearbeidet og brukt dine funn i oppgaven?
(veiledersamtale)
- Tilslutt: Hvilken standard har du brukt i litteraturlisten?

Omfanget skulle være på 1 side.

6.0 **Problemstilling**

Vår problemstilling var:

Hvordan kan vi integrere informasjonskompetanse i problembasert undervisning, og hvordan anvender studentene informasjonskompetanse i sitt studiearbeid i det første studieåret?

7.0 Undervisningstiltaket

Integreringen av informasjonskompetanse i problembasert undervisning

Den første undervisningsøkta omhandlet bibliotekbasen Bibsys.

Innhold på kurset var:

- Bibliotekets nettsted: hva når du hjemmefra og hva når du fra skolens nett
- Tittel-, forfatter- og emnesøk i BIBSYS bibliotekbase
- Hvordan finner du boka på hylla og låner den
- Hvordan bestille eller reservere ei bok
- Søketeknikk: Jokertegn (trunkering) og boolske operatører (kombinasjoner)
- Gratis elektroniske tidsskrift i BIBSYS, og hvilke er mest aktuelt for ditt fag
- VIKO
- Tips om aktuelle lenker innen faget

Den andre undervisningsøkta omhandlet søk etter artikler.

Innhold på kurset var:

- Hva er et fagtidsskrift og hva er en faglig artikkel?
- Artikkelsøk i utvalgte tidsskrift
- Artikkelsøk i norsk og internasjonal database (ASE)
- Repetere søketeknikk
- Bestille en artikkelkopi
- Få fram artikkel i fulltekst på skjermen

Den tredje undervisningsøkta omhandlet nettportaler.

Innhold på kurset var:

- Offentlige portaler
- Kommersielle portaler
- Kildekritikk
- Utskrift og nedlasting
- Sitering og referering av nettdokumenter

8.0 Resultater og analyse av prosessnotatene: "Prosess i kildesøking".

I kurset: "Informasjonskompetanse", skal studentene lære:

- ▶ Å identifisere sine informasjonsbehov.
- ▶ Å vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon.
- ▶ Å kritisk vurdere og velger ut denne informasjonen.
- ▶ Å bearbeide den og gjøre den til sin egen.
- ▶ Å bruke den på etisk forsvarlig måte.

Resultatdelen omhandler områdene: det å identifisere sine informasjonsbehov, å vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon, kritisk vurdere og velge ut informasjon, bearbeide den og gjøre den til sin egen og bruke den på etisk forsvarlig måte.

Når det gjelder å identifisere sine informasjonsbehov så omhandler trinn 5 i problembasert læring: formuler behov for videre læring og kunnskapsinnhenting. På dette trinnet skal studentene identifisere og definere sine informasjonsbehov.

Når dette er gjort i studentgruppa skal studentene finne relevant informasjon. I prosessnotatene sier en student: "Jeg startet med å gå på biblioteket, der jeg lette etter bøker med tema mobbing". Den samme studenten skriver også: "Jeg var også inne på Atekst på Internett og lette i avisartikler i hele landet det siste året, som omhandlet mobbing". En annen student skriver:

"Jeg skulle finne stoff om aktivitetsfaget forming i forhold til barnets utvikling. På dette grunnlaget valgte jeg og gå på Høgskolens bibliotek og se etter bøker, her søkte jeg på bibsys. Og disse søkeordene brukte jeg: - Forming?, Forming + utvikling?, Mestring, Estetikk, Aktivitetsfag og Fantasi og Kreativitet".

En tredje student skriver: "Bøkene jeg brukte var pensumbøker". Prosessnotatene viser at studentene brukte høgskolens bibliotek, pensum, hentet noe fra Internett og en sier hun/han hadde samtaler med venner. I PBL oppgave 2 benyttet mange av studentene pensum. Det viser at PBL -oppgaven kan være styrende for om studentene velger informasjonskilder utenom pensum.

Når det gjelder målet om å kritisk vurdere og velger ut informasjonen, så viser studentene en ulik grad av kritisk vurdering. Det å velge pensum er en strategi der du stoler på faglærernes kritiske vurderingsevne av informasjonskildene, og der du overlater vurderingen til lærernes faglige autoritet. I prosessnotatene skriver en student:

”De bøkene jeg brukte var: Inntrykk og uttrykk – estetiske fagområder i barnehagen, av Carlsen K og Samuelsen A M., Plant et værksted, av Ringsted S og Froda J., Det skjønnne, av Paulsen B. og Selvoppfatning, motivasjon og læringsmiljø, av Skaalvik E M og Skaalvik S.

Tre av de bøkene som står ovenfor er pensumlitteratur. Disse har jeg brukt for de var veldig relevant i forhold til det jeg skulle skrive også synes jeg det er viktig å få brukt stoff som er pensum. Under min del har jeg verken brukt artikkeldatabaser, forelesningsnotater, Internett eller fagpersonell. Jeg valgte å ikke bruke disse fordi jeg fant nok relevant stoff til oppgaven i de andre bøkene. Og siden Internett ikke alltid er en sikker kilde”.

Her poengterer studenten viktigheten i å bruke pensum, og studentene viser en skepsis mot bruk av Internett. Studenten viser også en valgstrategi (Limberg, 1999), studenten søkte ikke mer fordi han/hun hadde funnet nok relevant lærestoff. En student skriver følgende om sine vurderinger av informasjonskildene:

”På biblioteket på skolen fikk jeg tips om en artikkel på nett av Oddbjørn Knutsen. Denne var forholdsvis ny, fra 2005, og den refererte til mange forskjellige kilder. Jeg likte denne artikkelen godt, den var skrevet på en måte som var lett å oppfatte. Den belyste også problemstillingen vår på en veldig god måte. Jeg leste ikke hele artikkelen men kapitlene om typiske kjennetegn om mobberen og mobbeofferet.

”Tro meg da! – Mobbeofrenes egne historier om hvordan konflikt i skolen påvirker hjemmene” av Jan T Alvseike, var en tittel som tiltalte meg. Når jeg begynte å bla i boka, viste det seg å være mye sanne eller oppdiktete historier som illustrerte temaet. Jeg leste en del av historiene, men følte at jeg ikke kunne bruke noe av det i oppgaven. Boka hadde derimot en del fagstoff som en slags innledning til historiene, der både Roland og Olweus var referert.

” Dette valgte jeg å bruke, fordi det var skrevet på en måte jeg lett forstod...”

Denne studenten vurderte informasjonskildene i forhold til hvor nytt lærestoffet er, relevans og om lærestoffet fikk studentene til å forstå tema. Det Limberg (1999) kaller en utforskende læringsstrategi. De aller fleste studentene hadde ikke en vurdering av informasjonskildene. De fant en lærebok og brukte den, de blir dermed det Limberg (1999) kaller for faktafinnere. Ved at dette er førsteårsstudenter så er mye nytt, det er mange temaer og fag de skal prøve å forstå. Denne overveldende informasjonsmengden kan føre til at det blir nok å prøve å få en overflatisk oversikt.

En dypere forståelse og læringsarbeid bli sannsynligvis mer vektlagt i andre og tredje året i studiet.

Informasjon er ikke kunnskap i seg selv, studentene må bearbeide informasjonen og gjøre den til sin egen. De fleste studentene skrev ikke i prosessnotatet hvordan de bearbeidet informasjonen, men noen eksempler har vi. En student skriver følgende: ”

Jeg leste derfor hele boka fra perm til perm. Deretter gikk jeg grundig inn i de kapitlene som omhandlet temaet vi hadde valgt. Jeg leste, la boka bort og formulerte på min egen måte”.

Dette er en strategi som viser at studentene prøver å gjøre kunnskapen personlig ved å bruke egne ord, det vil si å forstå tema. En annen student viser også dette, han/ hun skriver:

” Alle disse kilden er brukt i oppgaven på en eller annen måte. Men bøkene ”Plant et verksted”, ”Inntrykk og uttrykk”, ”Selvoppfatning, motivasjon og læringsmiljø” er bøker som jeg har lest i og funnet frem til hva som er mest relevant i forhold til oppgaven og brukt den fakta kunnskapen jeg fikk der til å skrive med egne ord i oppgaven”.

En annen strategi er å ta notater fra informasjonskildene, en student skriver: ”Der leste jeg om temaet for oppgaven og tok notater som jeg tok med til gruppemøtene”. Å skrive av, er en overflatisk læringsstrategi. Å skrive av har erstattet pugging som strategi, når læringssituasjonen tillater bruk av hjelpemidler. Hvis studentene skriver av uten å oppgi kilden, blir det faglig uetisk (akademisk uærlighet). En student skriver:

”Hvert avsnitt jeg følte var relevant, leste jeg, la boka bort og skrev ned slik jeg hadde forstått det med mine egne ord. Etterpå kontrollerte jeg at jeg hadde oppfattet det riktig. Der direkte sitat var naturlig, brukte jeg det”.

Her viser studenten god fagetisk bruk av kildene. I de andre prosessnotatene er det ingen beskrivelse av hvordan kildene ble brukt i oppgaven. Vi vet at avskrift uten kildehenvisning forekommer. Både som en bevisst handling og en ubetenksom handling. På dette studium har de løst det juridisk ved at studentene har skrevet en egenerklæring om at de ikke skal jukse. Denne erklæringen bør likevel ikke erstatte opplæringen og bevisstgjøringen i akademisk arbeid, som er preget av bl.a. riktig kildebruk.

9.0 Diskusjon og konklusjon

I dette utviklingsprosjektet ble informasjonskompetanse integrert i en problembasert undervisningsform. Problembasert læring er en lærings situasjon som stiller krav til høy grad av studentaktivitet. Dette er studentaktivitet i studentgruppen og i arbeidet mellom gruppesamlingene. Ved å integrere informasjonskompetansen lærer studentene det å identifisere sine informasjonsbehov, vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon, kritisk vurdere og velger ut denne informasjonen, bearbeide den og gjøre den til sin egen, bruke den på etisk forsvarlig måte, og kan presentere den ved hjelp av ulike medier. Dette er ikke noe de kan lære på et todagers kurs, men er kunnskaper, ferdigheter og holdninger som må integreres i studentenes læringsaktiviteter. Læringsaktivitetene bør også inneholde alle aspekter ved informasjonskompetansen, og bringe det inn i studentgruppene for presentasjon og diskusjon. Eksempelvis på spørsmål som studentgruppa kan diskutere: Hvordan søkte du etter informasjon? Hvordan vurderte du troverdigheten av informasjonskilden? Hvordan bearbeidet du informasjonen slik at du lærte noe av den og gjorde den til din egen? Hvordan kan kunnskapen anvendes? Hvordan deler du din kunnskap med andre? Hva vil det si å være akademisk ærlig og redelig? På denne måten fører du inn en diskusjon om det å lære.

En kritikk av informasjonskompetanse er reist av Stanley Wilder (2005). Han sier at ”information literacy remains the wrong solution to the wrong problem facing librarianship”. Mye av informasjonskompetanse kursene har hatt stor fokus på å søke etter informasjon, men som han sier er det bare bibliotekarene som liker å søke, studentene liker å finne. Biblioteket er en plass å lese og å skrive. Wilder sier at det er disse kjerneoppgaver som bibliotekarene bør støtte. Det blir derfor viktig å ikke stoppe med det å søke, men å utvikle et samarbeid mellom lærerne og biblioteket slik at det å lære og å presentere på en akademisk ærlig måte blir diskutert.

9.1 *Lærestyrt pensum eller valgfrie kunnskapskilder?*

Jeg tror på en både – og løsning på dette dilemma mellom lærervalgt pensum og studentvalgte kunnskapskilder. Utdanningene bør ha basisbøker, der faget grunnbegreper, modeller og teorier blir presentert. Dette er med på å skape faget

identitet. Men utover dette bør studentene få velge kunnskapskilder i samarbeid med medstudentene, faglærerne og bibliotekarene.

Ved å integrere informasjonskompetanse i problembasert læring, kan være med på å skape et kvalitativt godt læringsmiljø. Det gir en mulighet til å bli mer oppmerksom på studentens læring, det å lese faglitteratur og skrive om faglitteraturen. En integrasjon av problembasert læring og informasjonskompetanse gir følgende 10 læringstrinn:

Trinn 1: Oppfatning av situasjonen.

Trinn 2: Identifiser og avgrens problemer, eventuelle delproblemer og ulike problemfelt (hovedtemaer).

Trinn 3: Foreslå mulige forklaringer, årsaker, sammenhenger og hypoteser.

Trinn 4: Diskusjon, drøfting og "forhandling" om forklaringer og sammenhenger.

Trinn 5: Formuler behov for videre læring og kunnskapsinnhenting.

Trinn 6: Å vite hvor og hvordan de finner relevant informasjon.

Trinn 7: Å kritisk vurdere og velger ut denne informasjonen.

Trinn 8: Å bearbeide den og gjøre den til sin egen.

Trinn 9: Å bruke den på etisk forsvarlig måte.

Trinn 10: Å kunne presentere den ved hjelp av ulike medier.

Det å bringe temaer, som dekker begrepet informasjonskompetanse, opp til dialog mellom studenter og mellom studenter og lærere/veiledere, vil være med å skape dialoger om studentenes læring. Dialoger som bevisstgjør både studenter og lærere om hva som kjennetegner kvalitativ god læring. Kvalitativ god læring vil si det Marton og Sälje (1976) kalte dybdeorientert læring og som Limberg(1999) beskriver som den utforskende student.

Vi vurderer at informasjonskompetansen er viktig i møte med dagens og morgendagens arbeidsliv. Den skal også ruste kandidatene til å være i en livslang læring, der undring og søking er sentrale momenter og målet ikke er å finne det endelige svar, men å finne gode tilpasninger som vil komme kunder og brukere til gode.

Referanser

American Library Association (1998) A Progress Report on Information Literacy: An Update on the American Library Association Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. American Library Association, Chicago.

Tilgjengelig på følgende lenke:

<http://www.ala.org/ala/acrl/acrlpubs/whitepapers/presidential.htm>

Besøkt: 24.05.2007

Bruce, Christine (1997): *The Seven Faces of Information Literacy*. Auslib Press, Adelaide.

Carder, L., Willingham, P & Bibb, D. (2001): Case-based, problem-based learning Information literacy for the real world. *Research Strategies* 18 (2001) 181- 190.

CAUL (2004) *Australian and New Zealand Information Literacy Framework: principles, standard and practice*. 2nd ed. Editor: Alan Bundy. Australian and New Zealand Institute for Information Literacy (ANZIIL) and Council of Australian University Librarians (CAUL) Revised version of CAUL's Information Literacy Standards published in 2001.

Tilgjengelig på følgende link: <http://www.caul.edu.au/info-literacy/InfoLiteracyFramework.pdf>

Besøkt: 24.05.2007

CILIP (2004): A short introduction to information literacy

Tilgjengelig på følgende link:

<http://www.cilip.org.uk/professionalguidance/informationliteracy/definition/introduction.htm>

Besøkt: 24.05.2007

Egidius, H. (2000): *Psykologisk leksikon*. Oslo, Aschehoug.

Eriksen, Thomas Hylland (2001): *Øyeblikkets tyranni. Rask og langsom tid i informasjonsalderen*. Aschehoug, Oslo.

Eskola, E-L. (2005): Information literacy of medical students studying in the problem- based and traditional curriculum. *Information Research*, Vol. 10 No. 2.

Frønes, I, (2002): *Digitale skiller. Utfordringer og strategier*. Bergen, Fagbokforlaget.

Kalleberg, R. (1992): *Konstruktiv Samfunnsvitenskap. En fagteoretisk plassering av "aksjonsforskning"*. ISO- rapport nr. 24. Institutt for sosiologi, Universitetet i Oslo.

Norgesuniversitetet: *Strategi for digitale læringsressursar i høgre utdanning 2005-2008*.

Hattie, J., Biggs, J. & Purdi, N. (1996): Effects of Learning Skills Interventions on Student Learning: A Meta- Analysis. *Review of Educational Research*, Vol.66, No.2, pp. 99 - 136.

Johnston, Bill & Webber, Sheila: Information Literacy in Higher Education: a review and case study. *Studies in Higher Education*, Vol.28, No. 3, August 2003.

Limberg, Louise: Experiencing information seeking and learning: a study of the interaction between two phenomena. *Information Research*, Vol. 5 No. 1, October 1999.

Marton, F. og Säljö, R.(1976): On Qualitative differences in learning: I – outcome and process. *British Journal of Educational Psychology*, 46: 4-11.

Pettersen, Roar C. (2005): *Kvalitetslæring i høyere utdanning. Innføring i problem- og praksisbaser didaktikk*. Universitetsforlaget, Oslo.

Qvortrup, L. (2002): Det hyperkomplekse samfund – om læring og dannelse. I: Fritze, Y., Haugsbakk, G. og Rønning, R. (2002): *Fleksibilitet som utfordring – noen erfaringer og refleksjoner*. SOFF-rapport nr.1/2002.

Schilling, K., Ginn, D.S., Mickelson, P., og Roth, L.H. (1995): Integration of information-seeking skills and activities into a problem-based curriculum. *Bull Med Libr Assoc* 83(2)

Snavely, L. (2004): Making Problem-Based Learning Work: Institutional Challenges. *Portal: Libraries and the Academy*, Vol. 4, No. 4, ss. 521-531.

Spence, L. (2004): The Usual Doesn't Work: Why We Need Problem-Based Learning. *Portal: Libraries and the Academy*, Vol. 4, No. 4, ss. 485-493.

Virkus, Sirje: Information literacy in Europe: a literature review. *Information Research*, Vol. 8 No. 4, July 2003.

Wilder, Stanley (2005): Information Literacy Makes All the Wrong Assumptions. *Cronicle of Higher Education*. Vol. 51, Issue 18.

Fra og med 1996 ble tidligere publikasjonsserier ved Høgskolen i Harstad erstattet med en **Skriftserie** og en **Arbeidsnotatserie**. Arbeidsnotatserien opphørte 2002.

Skriftserien - ISSN 0807-2698

- 2007/05 **Schjelde, Tor J:** "Fra lærerstyrt pensum til studentvalgte kunnskapskilder. Å lære informasjonskompetanse gjennom problembasert læring" (82-453-0216-3) Kr. 50,-
- 2007/04 **Wikan, Arild:** "An Introduction to Discrete Dynamical Systems" (ISBN 82-453-0215-5) Kr. 130,-
- 2007/03 **Gjørsum, Rikke Gürgens (red.)** "Fra forskning til verden: et bindeledd mellom akademia og Hålogalandsregionen" (ISBN 82-453-0214-7) Kr. 100,-
- 2007/02 **Clancy, Anne; Balteskard, Bjørg; Mikkelsen, Stein; Thorsen, Rolf ; Mæhre, Kjersti Sunde:** "Liv og livsmot. Dagliglivets betydning for folkehelse" (ISBN 82-453-0213-9) Kr 50,-
- 2007/01 **Solbjørg, Henny Kinn:** "Utviklingshemming og aldring" (ISBN 82-453-0212-0) Kr 60,-
- 2006/03 **Aina A. Kane:** "Barnevernarbeid i Norge og England – En fremstilling og sammenligning av de juridiske rammer rundt intervensjon i familier ved mistanke om omsorgssvikt" (ISBN 82-453-0211-2) Kr 120,-
- 2006/02 **Steinar Johansen:** "The New Public Management and the elderly care in Scandinavia: What does the literature tell us?" (ISBN 82-453-0210-4) Kr. 50,-
- 2006/01 **Bjørn-Eirik Johnsen:** "Vernepleierutdanningen og sosialt arbeid" (ISBN 82-453-0209-0) Kr. 50,-
- 2005/11 **Steinar Johansen:** "Menns valg av helsefaglig utdanning ved Høgskolen i Harstad – Høsten 2005" (ISBN 82-453-0208-2) Kr. 30,-
- 2005/10 **Thomas Gressnes / Frode Lindseth:** "Full fart i gal retning?" (ISBN 82-453-0207-4) Kr. 30,-
- 2005/09 **Gjermund Holsæter:** "Forventninger til kommende kvalitetssikringssystem for høgere studiekvalitet ved Høgskolen i Harstad" (ISBN 82-453-0206-6) Kr. 120,-
- 2005/08 **Lars Bjørgum (red.) / Aina A Kane (red.) :** "Barn i hardt vær – ulike perspektiver på omsorg" (ISBN 82-453-0205-8) Kr. 120,-
- 2005/07 **Viktor Sommerbakk:** "Kirovsk psykonevrologiske internat" (ISBN 82-453-0203-1) Kr. 80,-
- 2005/06 **Stein Mikkelsen / Vegard Schancke / Pål Domben:** "Kunnskapsbase på nett – brukererfaringer og interaktivitet En undersøkelse med fokus på storbrukere av den nasjonale IKT-baserte tjenesten 'forebygging.no'" (ISBN 82-453-0202-3) Kr. 60,-
- 2005/05 **Stein Mikkelsen:** "Økt brukerfokus gjennom moderne organisasjonsløsninger? Kommunale enhetslederers vurdering av forholdet mellom resultatenheter og brukerorientering." (ISBN 82-453-0201-5) Kr. 60,-
- 2005/04 **Steinar Johansen / Anne-Karin Pettersen:** "Mennesker med alvorlig psykiske lidelser - en tverretattlig utfordring. Hva hemmer og fremmer et samkjørt hjelpetilbud? En studie av tverretattlig samarbeid mellom sentrale helse og sosialetater i Harstad" (ISBN 82-453-0200-7) Kr. 130,-
- 2005/03 **Harald Torsteinsen:** "Resultatenhetsmodellen som kommunal reformidé" (ISBN 82-453-0197-3) Kr. 60,-
- 2005/02 **Harald Torsteinsen:** "Resultatenhetsmodellen – en kortfatta presentasjon" (ISBN 82-453-0198-1) Kr. 50,-
- 2005/01 **Tor J Schjelde:** "Utvikling av LMS-systemet ClassFronter:
- til å bli et samarbeidsverktøy
- til å støtte opp mot målet å utdanne selvregulerende studenter"
(ISBN 82-453-0196-5) Kr. 100,-
- 2004/05 **Viktor Sommerbakk:** "Psykisk utviklingshemmede på sykehus: Hva er utfordringene – og for hvem?" (ISBN 82-453-0197-7) Kr. 100,-
- 2004/04 **Lars Bjørgum/Terje Thomsen:** "Problembasert læring på 10 minutter" (ISBN 82-453-0194-9) Kr. 50,-
- 2004/03 **Henny Kinn Solbjørg:** "Inkluderende skole. Hvordan tilrettelegges opplæring for elever med utviklingshemming?" (ISBN 82-453-0190-6) Kr. 120,-

- 2004/02 **Tore Einar Johansen:** "Middelalderkirken på Trondenes. Tiden, kirken og kunsten" (ISBN 82-453-0193-0) Kr. 90,-
- 2004/01 **Trond Bottolfsen/Henry Bjånesø:** "Hvordan kan effekten av læring måles?" (ISBN 82-453-0190-6) Kr. 100,-
- 2003/05 **Tanja Susann Ihlhaug:** "Engler, - finnes de?" Hvordan foreldre til barn med psykisk utviklingshemming har opplevd møtene med de offentlige ansatte (ISBN 82-453-0189-2) Kr. 150,-
- 2003/04 **Petter Román Øien:** "Hålogalandsrapport 2003 – Status og utfordringer i regionen" (ISBN 82-453-0189-2) Kr. 70,-
- 2003/03 **Kristian Floer / Tina Skudal:** "Kunstudanning for mennesker med utviklingshemming" (ISBN 82-453-0187-6) Kr. 110,-
- 2003/02 **Odd Birger Hansen:** "Et teoretisk rammeverk for å studere endringer av regnskaper" (ISBN 82-453-0186-8) Kr. 60,-
- 2003/01 **Rolf Wynn:** "Legemiddellære – en kort innføring" (ISBN 82-453-0184-1) Kr. 70,-
- 2002/13 **Trude Høgvold Olsen/Silje Norheim/Ane N Stray-Pedersen:** "Balansert målstyring i en kommune: Implikasjoner for organisasjonsmessig læring" (ISBN 82-453-0183-3) Kr. 60,-
- 2002/12 **Line Melbøe Sagen:** "'Da sier jeg heller pannekake.....' Om å fremme talespråket til barn med Down syndrom i barneskolen" (ISBN 82-453-0182-5) Kr. 110,-
- 2002/11 **Viggo Andreassen:** "Optimal verdiskaping i det geografiske rom" (ISBN 82-453-0181-7) Kr. 90,-
- 2002/10 **Bjørn-Eirik Johnsen:** "Den innbilt fremmede. Om omsorgen for mennesker med psykisk utviklingshemming" (ISBN 82-453-0108-9) Kr. 120,-
- 2002/09 **Tor J Schjelde:** "Læring og Forståelse" (ISBN 82-453-0179-5) Kr. 60,-
- 2002/08 **Lars Bjørgum:** "Rapport fra konferansen *Seksuelle overgrep mot barn* i Harstad, 1. – 2. november 2001" (ISBN 82-453-0178-7) Kr. 130,-
- 2002/07 **Odd Birger Hansen:** "Regnskap i en entreprenøriell kontekst. En casestudie av et konsern i vekst" (ISBN 82-453-0177-9) Kr. 130,-
- 2002/06 **Terje Thomsen:** "Ansvar for egen læring på ti minutter" (ISBN 82-453-0176-0) Kr. 50,-
- 2002/05 **Inger S Martinussen:** "Basal sansestimulering SNOEZELEN – del av et undervisningsopplegg" (ISBN 82-453-0175-2) Kr. 50,-
- 2002/04 **Gunn Karin Stenhaug:** "Omsorgens uttrykk i operasjonssykepleie. En kvalitativ studie av operasjonssykepleiernes hverdag" (ISBN 82-453-0174-4) Kr. 120,-
- 2002/03 **Odd Birger Hansen:** "Regnskap, entreprenørskap og kontekst. En introduksjon" (ISBN 82-453-0173-6) Kr. 90,-
- 2002/02 **Ingvild Marheim Larsen / Ole-Jacob Skodvin:** "Evaluering av administrasjonen ved Høgskolen i Harstad" (ISBN 82-453-0172-8) Kr. 100,-
- 2002/01 **Hege Lerkerød:** "Død på menyen. Alderdom, måltider og dødsriter belyst ved institusjonen -sykehjem" (ISBN 82-453-0170-1) Kr. 100,-
- 2001/07 **Rikke Gürgens:** "Tegn i tiden – minoritetskultur eller ren kunst" (ISBN 82-453-0166-3) Kr. 90,-
- 2001/06 **Lars Bjørgum:** "Fosterhjemsplassering av innvandrerbarn: Hva avgjør plassering i norsk vs etnisk fosterhjem?" (ISBN 82-453-0165-5) Kr. 90,-
- 2001/05 **Odd Birger Hansen:** "Noen styringsmessige utfordringer i nystartede virksomheter" (ISBN 82-453-0164-7) Kr. 50,-
- 2001/04 **Trond Hammervoll:** "Governance problems in vertical interorganisational relationships: A dependence perspective". (ISBN 82-453-0163-9) Kr. 80,-
- 2001/03 **Randi Saasen:** "På nye stier – En evaluering av samordnerens rolle i 6 familierådslag i Harstad/Kvæfjord" (ISBN 82-453-0161-2) Kr. 70,-
- 2001/02 **Odd Birger Hansen:** "Topplederlønn – belyst ut fra ulike teoretiske perspektiver" (ISBN 82-453-0160-4) Kr. 50,-

- 2001/01 **Anne Marie Bakken:** "Rehabilitering i kommunene i Nordland, Troms og Finnmark (ISBN 82-453-0159-0) Kr. 90,-
- 2000/14 **Lars Bjørgum:** Barn og skilsmisse: Konsekvenser for utvikling av barn og unges identitet, intimitet og kjærlighetsforhold (ISBN 82-453-0155-8) Kr. 60,-
- 2000/13 **Arild Wikan:** From Chaos to Chaos – *An Analysis of a Discrete Age-structured Prey-Predator Model* (ISBN 82-453-0153-1) Kr. 60,-
- 2000/12 **Terje Thomsen / Bjørn-Eirik Johnsen / Viktor Sommerbakk:** «Nære studier for fjerne studenter?». (ISBN 82-453-0151-5) Kr. 100,-
- 2000/11 **Stein Mikkelsen:** «Problemer og paradokser i forebyggende arbeid». (ISBN 82-453-0150-7) Kr. 50,-
- 2000/10 **Tor Schjelde:** «Læring, undervisning og vurdering/eksamen ved vernepleierutdannelsen». (ISBN 82-453-0148-5) Kr. 70,-
- 2000/09 **Turid Kayser Kvalø:** «Byråkraten og klienten i velferdsstaten». (ISBN 82-453-0146-9) Kr. 50,-
- 2000/08 **Ruben Moi:** «'Anonymous: *Myself and Pangur*': What is the point of Paul Muldoon's postmodernist play in *Hay?*». (ISBN 82-453-0145-0) Kr. 50,-
- 2000/07 **Harald Torsteinsen:** «Den økte effektivitetsfokuseringen i norske kommuner - - *motefenomen eller rasjonell nyorientering?*». (ISBN 82-453-0144-2) Kr. 50,-
- 2000/06 **Ruben Moi:** «Dissertation, discourse, différance and dissemination: an attempt to apprehend the Derridean movements of writing.». (ISBN 82-453-0143-4) Kr. 50,-
- 2000/05 **Viggo Andreassen:** «Arbeidsledighet og økonomisk teori». (ISBN 82-453-0142-6) Kr. 60,-
- 2000/04 **Viggo Andreassen:** «Nytte-Kostnadsanalyse som beslutningsverktøy». (ISBN 82-453-0141-8) Kr. 80,-
- 2000/03 **Viggo Andreassen:** «Ulike årsaker til offentlig intervensjon i et lands økonomi». (ISBN 82-453-0139-6) Kr. 60,-
- 2000/02 **Grete Hagebakken:** «Privatisering av eldreomsorg: Med Sverige som forbilde? En gjennomgang av svenske erfaringer og holdninger til kommersiell privatisering av eldreomsorg, sett i sammenheng med dagens norske situasjon» (ISBN 82-453-0138-8) Kr. 70,-
- 2000/01 **Ådne Danielsen:** «Mot New Public Management i Norske kommuner? Om reformer og omstillingsprosesser i kommunal sektor». (ISBN 82-453-0136-1) Kr. 70,-
- 1999/18 **Jan-Sverre Isaksen:** «Ekstern analyse av kortsiktig konkurrisiko for modne aksjeselskaper». (ISBN 82-453-0135-3) Kr. 70,-
- 1999/17 **Harald Bergland / Pål Andreas Pedersen:** «Regulering av forensninger fra produsenter og konsumenter». (ISBN 82-453-0134-5) Kr. 70,-
- 1999/16 **Arild Wikan:** «Periodic Phenomena in a Discrete Age-Structured Prey-Predator Model - *I Density Dependent Survival Probabilities*». (ISBN 82-453-0133-7) Kr. 60,-
- 1999/15 **Ådne Danielsen:** «Metaforbruk i organisasjonsteoretisk litteratur». (ISBN 82-453-0132-9) Kr. 60,-
- 1999/14 **Turid Kayser Kvalø:** «Du kan ikke sitte på rumpa og vente på studiekvalitet – *Hva er studiekvalitet og hvordan måle det?*». (ISBN 82-453-0131-0) Kr. 90,-
- 1999/13 **Marit Ruth Rustad:** «Omsorgsideologi i praksis - *En studie av hverdagsliv til mennesker med psykisk utviklingshemming, sett i lys av ansvarsreformens intensjoner*». (ISBN 82-453-0130-2) Kr. 120,-
- 1999/12 **Hilde Nordahl-Pedersen:** «Brukernes erfaringer med trygdekontoret». (ISBN 82-453-0129-9) Kr. 70,-
- 1999/11 **Mette Ravn Midtgard / Jan Vidar Haukeland:** «Fiskeværet som feriested». (ISBN 82-453-0128-0) Kr. 50,-
- 1999/10 **Tor J. Schjelde:** «Vernepleiere, sosionomer og barnevernspedagoger i skolen. *Hvilken formell kompetanse har de og hvilke arbeidsoppgaver bør de ha i skolen?*». (ISBN 82-453-0126-4) Kr. 50,-
- 1999/9 **Steinar Johansen:** «Konkurransetsetting av pleie og omsorgstjenester - *Rasjonell handling eller legitim tilpasning- Organisasjonsteoretiske utfordringer for en empirisk studie*». (ISBN 82-453-0126-4) Kr. 60,-
- 1999/8 **Rikke Gørgens:** «Å forske på annerledeshet. *Det usedvanlige teater sett som et semiotisk fenomen, en hermeneutisk prosess og et terreng for 'grounded theory'*».

(ISBN 82-453-0125-6) Kr. 50,-

- 1999/7 **Ådne Danielsen:** «FINNES DET EN POSTMODERNE POLITIKK? *Tanker rundt modernitet og postmodernitet som samfunnsmessige tilstander med omsorgspolitik for mennesker med psykisk utviklingshemming som eksempel*». (ISBN 82-453-0124-8) Kr. 50,-
- 1999/6 **Ådne Danielsen:** «Organisasjonsfeltbegrepet innenfor nyinstitusjonell organisasjonsteori» (ISBN 82-453-0122-1) Kr. 50,-
- 1999/5 **Harald Torsteinsen:** «Effects of privatization and competitive tendering on local government – a comparative study.» (ISBN 82-453-0121-3) Kr. 50,-
- 1999/4 **Rolf Wynn:** «Conversation Analysis and the Conversational Rules» (ISBN 82-453-0119-1) Kr. 50,-
- 1999/3 **Stein Mikkelsen:** «SAFE COMMUNITY - SYMBOL OG SAMARBEID Sluttrapport fra studie av lokalt ulykkesforebyggende arbeid organisert etter WHO's Safe Community (Trygge Lokalsamfunn)-modell.» (ISBN 82-453-0118-3) Kr. 60,-
- 1999/2 **Terje Thomsen:** «Mot fremtidens utdannelser - om *skjønnheten og udyret i høgre utdanning*». (ISBN 82-453-0117-5) Kr. 50,-
- 1999/1 **Rolf Utkvitne:** «Harstad og nyetableringer i detaljhandelen». (ISBN 82-453-0115-9) Kr. 90,-
- 1998/20 **Rikke Gürgens:** «Regiroller og teaterorganisering. *Casestudie av Bentein Baardsons regi av 'Garmann & Worse & Co' på Rogaland teater.*» (ISBN 82-453-0114-0) Kr. 130,-
- 1998/19 **Tore Høgås:** «Deconstructing and Reconstructing the Text: Intertextualities of Literature, Body, and Nature in Jane Smiley's *A Thousand Acres*.» (ISBN 82-453-0113-2) Kr. 130,-
- 1998/18 **Harald Torsteinsen:** «Om å skynde seg langsomt. Hvordan skape oppslutning om organisasjonsreformer i kommunesektoren?» (ISBN 82-453-0112-4) Kr. 40,-
- 1998/17 **Truls Erikson:** «Intellektuell kapital: Hvilke grep må til?» ISBN 82-453-0111-6) Kr. 40,-
- 1998/16 **Ruben Moi:** «Voice and Vision - An analysis of the Allegorical Aspects in Seamus Heaney's Oevre» (ISBN 82-453-0110-8) Kr. 120,-
- 1998/15 **Tore Einar Johansen / Kjell Toften:** «Retraining of Russian Military Officers - a feasibility study» (ISBN 82-453-0109-4) Kr. 50,-
- 1998/14 **Alexander Kwesi Kassah:** «The Community Idea» (ISBN 82-453-0107-8) Kr. 50,-
- 1998/13 **Alexander Kwesi Kassah:** «Community-Based Rehabilitation in the city: A case of Jamestown-Accra, Ghana» (ISBN 82-453-0105-1) Kr. 50,-
- 1998/12 **Kjell Toften:** «Chain Integration in the Norwegian Hotel Industry - industry overview, causes, and some strategic implications (ISBN 82-453-0104-3) Kr. 50,-
- 1998/11 **Baard Borge:** «NS' mange ansikter: Innholdsanalyse av et propagandaskrift fra 1944» (ISBN 82-453-0103-5) Kr. 70,-
- 1998/10 **Truls Erikson:** «Entrepreneurial Capital - The Emerging Venture's Most Important Asset & Competitive Advantage» (ISBN 82-453-0098-5) Kr. 40,-
- 1998/9 **Anne Marit Bygdnes:** «Toalett-trening av mennesker med psykisk utviklingshemming. En teoretisk drøfting og et empirisk bidrag». (ISBN 82-453-0097-7) Kr. 120,-
- 1998/8 **Tanja Susann Ihlhaug/Leif Hugo Hansen:** «Medbestemmelse eller mer bestemmelse? - bruker lederne de tillitsvalgte?» - *En undersøkelse om ledelsesatferd og ansattes medbestemmelserett i kommunal virksomhet i Troms Fylke*. (ISBN 82-453-0096-9) Kr. 90,-
- 1998/7 **Kjell Toften:** «Express Reiser - Scandinavian Package Tour Industry» (ISBN 82-453-0095-0) Kr. 40,-
- 1998/6 **Stein Mikkelsen:** «Safe Community - Symbol and Co-operation. A study of inter-sectoral co-operation and development in a Norwegian community» (ISBN 82-453-0094-2) Kr. 50,-
- 1998/5 **Truls Erikson:** «A Study of Entrepreneurial Intentions Among a Cohort MBAs – The Extended Bird Model». (ISBN 82-453-0093-4). Kr. 50,-
- 1998/4 **Arild Wikan:** «4 Periodicity in Leslie Matrix Models with Density Dependent Survival Probabilities» (ISBN 82-453-0092-6) Kr. 70,-

- 1998/3 **Arild Wikan:** «Dynamical Consequences of Reproductive Delay in Leslie Matrix Models with Nonlinear Survival Probabilities» (ISBN 82-453-0091-8) Kr. 70,-
- 1998/2 **Terje Thomsen:** «Gruppeintervjuet - avgrensing, anvendelse og anvisning» (ISBN 82-453-0089-6) Kr. 50,-
- 1998/1 **Alexander Kwesi Kassah:** «Community Based Rehabilitation and Stigma Management by Physically Disabled People in Ghana». (ISBN 82-453-0088-8) Kr. 50,-
- 1997/17 **Tore L.Jensen:** «Interorganizational Governance Structure and Outlet Economic Performance». An Application of Accounting Data in Interorganizational Performance Measurement. (ISBN 82-453-0088-8) Kr. 110,-
- 1997/16 **Tore L.Jensen:** «En analyse av ukedagseffekter i futuresmarkedet for elektrisk kraft». (ISBN 82-453-0086-1) Kr. 50,-
- 1997/15 **Baard Borge:** «Krig, oppgjør og nasjonal konsensus - Etterkrigs- oppgjørens sosiale virkninger i Nederland, Danmark og Norge». (ISBN 82-453-0084-5) Kr. 50,-
- 1997/14 **Tore Einar Johansen:** «Myter og virkelighet om samer - 'de e forskjell på folk og finna'» (ISBN 82-453-0083-7) Kr. 40,-
- 1997/13 **Eli Samuelson:** «Den besværlige tiden» - Betragtninger om praksisopplæringen i sykepleierutdanningen (ISBN 82-453-0082-9) Kr. 50,-
- 1997/12 **Eli Samuelson:** «Du er ikke verdig en plass i herberget – Refleksjon over etikk og etiske vurderingers plass i sykepleien» (ISBN 82-453-0081-0) Kr. 50,-
- 1997/11 **Vegard A. Schancke/Miriam G. Lukwago:** «A Programme for Early Intercultural Psychosocial Intervention for Unaccompanied Minor Asylum Seekers and Refugees (EM) - a Group Approach» (ISBN 82-453-0080-2) Kr. 50,-
- 1997/10 **Hilde Nordahl-Pedersen:** «Alternativ medisin og skolemedisin - en paradigmediskusjon» (ISBN 82-453-0068-3) Kr. 50,-
- 1997/9 **Inger Aksberg Johansen:** «Reminisens i et interaksjonsperspektiv - En kvalitativ undersøkelse basert på intervju med eldre og sykepleiere» (ISBN 82-453-0079-9) Kr. 120,-
- 1997/8 **Aud Merethe Alme:** «Lønnsreform og ledermobilitet - Metodiske tilnærminger og resultater» (ISBN 82-453-0078-0) Kr. 70,-
- 1997/7 **Truls Erikson:** «Should Managerial Competence be in the Retail Growth Performance Equation?». (ISBN 82-453-0076-4) Kr. 50,-
- 1997/6 **Børre Kristiansen/Steinar Johansen:** «Rammer for omsorg - Alternative modeller for organisering av Hamarøy Bygdeheim» (ISBN 82-453-0071-3) Kr. 70,-
- 1997/5 **Truls Erikson:** «Retail Profit Performance and The Relationship to Marketing Outcomes and Financial Structure» (ISBN 82-453-0075-6) Kr. 50,-
- 1997/4 **Rolf Utkvitne:** «Kompetanse i Detaljhandelen». (ISBN 82-453-0064-0) Kr. 70,-
- 1997/3 **Hilde Nordahl-Pedersen (red.):** «Konferanserapport fra Helsedagene i Nord-Norge 1996». (ISBN 82-453-0069-1). Kr. 150
- 1997/2 **Truls Erikson:** «A Study of Career Choice Intentions Among a Cohort HBS MBA Candidates. The Ajzen Model». (ISBN 82-453-0074-8). Kr. 70,-
- 1997/1 **Truls Erikson:** «An Empirical Study of Entrepreneurial Choice Intentions Among a Cohort of MIT Sloan Fellows. The Shapero Model». (ISBN 82-453-0072-1) Kr. 50,-
- 1997 **Stine Margrethe Hem/Ådne Danielsen/Anne Marie Bakken:** «Ansvarsreformen i Kvæfjord - En stor oppgave til en liten kommune». (ISBN 82-90586-49-3, i samarb. med Diaforsk) Kr. 190,-
- 1996/1 **Arne-Johan Johansen:** «Fra Dârekiste til normalisert omsorg». (ISBN 82-453-0063-2). Kr. 100,-

Arbeidsnotatserien - ISSN 0809-2567

- 2002/1 **Tor J Schjelde:** "Lære å studere" (ISBN 82-453-0169-8) Kr. 60,-
- 2001/5 **Kristian Floer:** "Studieevaluering våren 2001 – noen utvalgte studier" (ISBN 82-453-0167-1) Kr. 90,-

- 2001/4** **Trond Hammervoll:** "Cooperation types in vertical interorganisational relationships". (ISBN 82-453-0162-0) Kr. 40,-
- 2001/3** **Harald Torsteinsen:** "Coordination in a fragmented system. On the use of contracts in local government." (ISBN 82-453-0158-2) Kr. 40,-
- 2001/2** **Harald Torsteinsen:** "Koordinering og styring av fragmenterte systemer. Om overgangen fra hierarki til kontrakt i kommunesektoren." (ISBN 82-453-0157-4) Kr. 50,-
- 2001/1** **Kåre Tormod Nilsen / Sigurd Wolden / Tore Einar Johansen:** "Kunnskapsbase og kunnskapsoverføring som lønnsomme innsatsfaktorer for vekst i reiselivsnæringen." (ISBN 82-453-0156-2) Kr. 70,-
- 2000/3** **Harald Torsteinsen:** «Når legitimiteten forvitrer. Endringer i regionale elitors holdning til fylkeskommunen 1996-99» (ISBN 82-453-0152-3) Kr. 60,-
- 2000/2** **Trond Hammervoll:** "The need for supply chain management: A dependence perspective" (ISBN 82-453-0149-3) Kr. 50,-
- 2000/1** **Harald Torsteinsen:** «Privatisering og konkurranseutsetting i kommunesektoren - effekter på ledelse, organisering og styring ». (ISBN 82-453-0147-7) Kr. 50,-
- 1999/2** **Kristian Floer:** «Hvordan bli en mer effektiv student? - Et studiehefte om tema STUDIEVEILEDNING». (ISBN 82-453-0120-5) Kr. 50,-
- 1999/1** **Rolf Wynn:** «Sykdomslære. En innføring i noen sykdommers årsaker, symptomer og behandling». Et kompendium for helsefagstudenter generelt og vernepleierstudenter spesielt. (ISBN 82-453-0116-7) Kr. 80,-
- 1998/2** **Kjell Toften:** «Reiselivsnæringen i et markedsføringsperspektiv - en introduksjon» Et kompendium for RE 4 Turistmarkedsføring (ISBN 82-453-0108-6) Kr. 70,-
- 1998/1** **Anne Marit Bygdnes:** «Toalett-trening av psykisk utviklingshemmede» (ISBN 82-543-0099-3) Kr. 70,-
- 1997/2** **Aud Merethe Alme:** «Prosjektskisse: Tjenestemannsorganisasjoner og forvaltningsreformer». (ISBN 82-453-0085-3) Kr. 50,-
- 1997/1** **Truls Erikson:** «Applying the Canonical Structure of Analysis by Means of Algebra on Managerial Competence and Retail Growth Performance Variables». (ISBN 82-453-0077-2) Kr. 40,-

Visste du at...

Depotbiblioteket

07sd 14 421

...Høgskolen i Harstad med sine ca 1.600 studenter er blant landets mindre høgskoler. Et godt studiemiljø og en uformell tone, med nærhet og god oppfølging av den enkelte student, preger høgskolen. Høgskolen ligger idyllisk og sentralt plassert ved byens havnepromenade.

...våre to institutter - økonomi-/samfunnsfag og helse-/sosialfag - gir flere studiemuligheter:

Bachelorutdanninger:

- Handel, service og logistikk
- Økonomi og administrasjon
- Økonomi og administrasjon m/ revisjon
- Reiseliv og turisme
- Barnevernpedagog
- Sykepleie
- Vernepleie

Årsstudium:

- Statvitenskap

Videreutdanning/påbygging:

- Revisjon
- Advanced Marketing
- Ledelse
- Psykisk helsearbeid

...Høgskolen i tillegg tilbyr skiftende aktuelle kurs på betalingsvilkår (se www.hih.no). Høgskolen påtar seg også utvikling av skreddersydde kurs, samt utfører forsknings- og utredningsoppdrag for arbeids- og næringsliv. Våre ca 60 fagansatte innehar høy kompetanse og dekker et bredt faglig spekter: Økonomi/administrasjon, sosialøkonomi, ledelse/organisasjon, statistikk, statsvitenskap, sosiologi, spansk, matematikk, pedagogikk, spesialpedagogikk, vernepleie, psykologi, sykepleievitenskap, matematikk, jus.

Besøksadresse: Havnegata 5, 9400 Harstad.

Postadresse: Høgskolen i Harstad, 9480 Harstad

Telefon 77 05 81 00

E-post: postmottak@hih.no

Internett: www.hih.no

HØGSKOLEN I HARSTAD

